

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

142. A quo die incipiat patrono currere tempus, dum præsentatio facienda ad beneficium à primæva erectione vacans, sive cui prima vice, seu primus à fundatione Rector dandus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

rantiâ, quæ resultat à pupillari ætate, non impediri in isto casu devolutionem collationis ad Ordinarium, eod quod alias Ecclesiæ & beneficia perpetuam vacationem pari cogentur, ait Card. de Luca *loc. cit.* n. 8.

Quæstio 140. Qualiter dictum tempus, quod alias per se loquendo currit continuum, seu est continuum & non utile, non currat patrono impedito?

Respondeo primò in genere; quotiescunque occurrit impedimentum legitimum, five juris, five facti (five sub initiu vacationis beneficii, five ex intervallo) impediens, quo minus patronus præsentare possit, non currit illi tempus; non enim quis sine culpa omittens quid, puniri debet. *Garc. p. 10. c. 2. n. 17. citans Abb. in c. quia diversitatem. de concess. præb. n. 3. Guttier. con. q. 1. c. 28. Roch. v. honorificum. q. 28. n. 58. Boerium, Selvam, &c. Castrop. loc. cit. n. 5. citans in super Paris. de resign. l. 1. q. 13. n. 11. Menoch. &c. Barb. de pot. Ep. p. 3. alleg. 72. n. 138. Item juris Eccl. l. 3. c. 12. n. 170. citans Rebuff. de pacif. poss. n. 304. Flores de Mena. var. q. 3. n. 4. &c. Ubi varia enumerat impedimenta; nimirum legitimam patroni absentiam (quam etiam præsumi in dubio, ait Flores de Mena apud Barb. *loc. cit.*) v. g. reip. causâ, vel ut *Garc. n. 18. pro absolutione obtinenda, injustam incarcerationem, perhorrescentiam alicujus inimici, propter quem non haberet tutum accessum, vel etiam, ut Card. Luca *loc. cit.* num. 11. citans Lott. Barb. *Garc. &c. errorem, dum nimirum erroneè facta est præsentatio coram alio, quam coram quo fieri debebat. Sic & inter legitima impedimenta numerari, dum facta præsentatione in tempore de persona idonea, præsentatus acceptare noluit, seu alias citra culpam præsentantis præsentatio effectum sortiri non potuit, ait Card. Luca *loc. cit.* n. 15. citans Vivian. l. 5. c. 2. n. 27. Barb. *cit. alleg.* 72. n. 163.***

2. Respondeo secundò in specie: motâ & pendente lite, dum lis est inter patronos, quolibet prærendente sibi competere præsentationem, currit illis tempus ita, ut si intra tempus à jure datum ad præsentandum, lis non fuerit finita, & ob hanc causam omiserint præsentare, Ordinarius pro libitu suo conferre possit beneficium. *Garc. p. 10. c. 2. n. 19. iniquens durante lite super jure conferendi, seu eligendi non currit tempus, licet secus sit in patronis. Lott. l. 2. q. 6. nu. 26. (qui etiam ait, in hoc casu discordiæ super juris patronatûs pertinentia, etiam si facta fuisset præsentatio intra terminum juris, hanc elidi, & ad Episcopum devolvi collationem, si intra dictum terminum lis non finiatur. Ubi etiam eam elidi, ait, si Episcopus ex duobus præsentatis alterum præeligere non posset sine scandalo (intelligendo non scandalum facti, & quidem actionis, & cui iudex ipse occurrere nequeat.) Castrop. *loc. cit.* num. 6. & apud illum Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 12. juxta c. quoniam. & c. cum te. h. t. Procreditque hoc ipsum tantum, dum nullus contententium patronorum est in possessione præsentandi, aut super possessione lis moveretur. Secus enim est, dum lis est super proprietate, & constat unum illorum esse in possessione; hic enim validè præsentare potest, juxta dicta superius. Castrop. *loc. cit.* citans Abb. Roch. Gregor. Lopez. &c.*

3. Principalem nihilominus responsionem sic limitare videtur Card. Luca *loc. cit.* num. 12. Quod

licet textus *cit. c. quoniam.* in casu litis inter patronos non terminata intra terminum datum ad præsentandum, deferat collationem Ordinario pro illa vice, non tamen id concedat, nisi urget ratio scandali, ne alias Ordinarii affectarent excitari lites, & lites excitaras non terminarent, citâque pro hoc Lap. & ait, litem inter patronos tunc precipuè facere, ut illis non currat tempus; dum colligantes patroni protestarentur; quod interim pendente lite non debeat iis currere tempus. Dum verò lis est inter patronos & Ordinarium super ipso jure patronatûs, Ordinario contendente Ecclesiam liberam, patronis sustinentibus esse subjectam, non currit patronis tempus; ne alias absque sententia Ordinarius vinceret, & patroni succumberent. Unde in isto casu Episcopus Oeconomum seu Vicarium constituere debet, quousque lis finiatur. *Castrop. loc. cit. num. 7. citans Ricc. in pr. for. Eccl. resol. 170. num. 2. Barb. *cit. alleg.* 72. num. 140. Idem est; nimirum non currit patronis tempus; dum lis est inter ipsos præsentatos, quolibet prærendente se præferendum; debet enim tunc Ordinarius cujusque jura examinare, & pronuntiatâ sententiâ in favorem illius, qui potius jus habet, facere institutionem, & non antè, ne alias injustus sit, privando præsentatum jure quæsito. *Castrop. loc. cit.* citans Barb. *ubi ante;* quamvis nec tunc patroni durante lite alium tertium præsentare sine vitio attentati possint, ut Barb. *juris Eccl.* l. 3. c. 12. n. 173. citans Lancelot. *de attentatis. c. 4. in præf. num. 608. Covar. præf. q. 1. c. 36. num. 7. &c. Uti nec alium in locum unius præsentati mortui sufficere, Barb. *ibidem* citans Calderin. Castador. &c. Item dum inter patronos est discordia, non super jure præsentandi, sed super habilitate præsentati; debet enim prius hæc lis definiri; cum dubium sit de jure quæsito præsentati, & textus supra citati loquentes de contentione patronorum super jure præsentandi, non debent trahi ad jus quæsitum præsentati. *Castrop. & Barb. *ll. cit.****

Quæstio 141. An, & qualiter currat patronis dictum tempus, dum intra illud nominatus ab illis intra idem tempus non consentit vel renunciat facta de se præsentationi, aut diem suum obit, aut occultum ejus vitium detegitur, ob quod facta præsentatio irritatur?

Respondeo: incipere iterum de novo illis currere illud integrum à die dissensûs, renunciationis, mortis, irritationis illis notæ, ac si vacatio nova accidisset; hoc est, patronus laicus iterum habet quadrimestre totum, Ecclesiasticus semestre; dummodo nihil fraudulenter egerint. *Corrad. præf. benef. l. 4. c. 3. num. 19. citans Vivian. l. 7. c. 4. num. 30. Lamb. l. 2. p. 2. q. 1. n. 17. juxta c. si electio. de elect. in 6. nam et si hic textus expressè loquatur de electione, extendi tamen etiam eundem ad præsentationem, ait Corradus.*

Quæstio 142. A quo die incipiat currere patrono tempus, dum præsentatio faciendâ ad beneficium à primæva erectione vacans, hoc est, cui primâ vice seu primus à fundatione dandus Rector?

Respondeo: faciendam esse post, & non ante decretum erectionis beneficii, incipitque currere

tere tempus datum patronis ad præsentandum à die, vel etiam ab hora præstiti consensûs Ordinarii in fundationem beneficii patronati; hic enim consensus est causa beneficii & patronatus efficiens, illôque præstito, in continente incipit quis esse patronus; tempus autem dictum incipit currere mox, & non ante, ut actus perfectus est. Corrad. l. 4. c. 1. num. 5. & 6. citans Vivian. l. 5. c. 2. num. 25. Lamb. p. 1. l. 1. a. 9. q. 4. n. 1. Intelligendumque id pari modo de beneficiis in abstracto erectis, consentientibus in certis rebus, sub onere v. g. celebrandi tot missas in tali Ecclesia vel Capella, absque eo, quod interveniat ædificatio, dotatio, consecratio Ecclesie vel Capellæ; ex eo namque, quod spiritualia non occupant locum, possunt beneficia dicto modo erigi sub diversis invocationibus, etiam ad idem altare, & consuetudo admittit talia beneficia, quæ consistant ex sola dote, efficiturque fundator ob talem fundationem in abstracto factam patronus. Corrad. *ibid.* num. 7. ex eodem Lamb. & n. 11. & seq. Hinc jam, dum beneficii erectio facienda esset auctoritate pontificiâ, & executio literarum committeretur Ordinario, qui dictâ auctoritate erigat, tempus patroni ad præsentandum non currit, nisi mox à decreto ejusdem Ordinarii continente dictam erectionem, causâ cognitâ ac precibus verificatis; non enim dici potest, illud currere à die data dictarum literarum; cum pontifex tunc non faciat erectionem, sed mandet eam fieri per Executorem. Corrad. *ibid.* nu. 9. quod si autem (uti regulariter fieri consuevit) non ab ipso Papa fieret erectio, dicereturque in prædictis literis: *Instituimus, erigimus;* cum jam tum erectio & fundatio sit perfecta, nihil est, quod minus dictum tempus incipiat currere à die data. Corrad. *ibidem.*

Quæstio 143. Num præsentatio fieri possit post terminum edicti (de quo edicto est c. in de elect. in 6. & de quo susius, ubi de tempore institutionis) & quomodo sustineatur facta pendente termino edicti?

Respondeo: cum literæ edictales seu edictum proponatur non nisi post præsentationem factam, ac præsentati acceptionem. Corrad. l. 4. c. 3. num. 19. Lott. l. 2. q. 13. num. 53. adeoque supponatur præsentationem factam per aliquem, sive ille verus, sive putativus fuerit patronus; præsentatio fieri non potest post propositum edictum, ut constat. Sed & ea est præcipua hujus edicti virtus, ut factâ præsentatione, etiam per patronum putatum, & post lapsum termini in edicto propositi, subsecutâ institutione, patronus verus & legitimus superveniat, non audiatur; sed pro ea vice præjudicium illud sibi imputet. Lott. l. 2. q. 13. num. 50. Gemin. in c. 2. de off. Vicar. in 6. Oldra. conf. 3. n. 1. Lamb. l. 2. p. 2. q. 6. a. 27. Neque illi, ut *ibidem* Lott. num. 51. suffragatur, nondum esse elapsam quadrimestre aut semestrem à jure concessum ad præsentandum (quamvis id plurimum controversum dicat ex deductis per Lamb. loc. cit. q. 1. a. 28. per tot.) cum non proponatur edictum, nisi post factam præsentationem per aliquem, & sic in eo actu præsentationis consumatur dilatio illa quadrimestris vel semestris patronis concessa, & in ipso edicto proponatur terminus contra omnes in genere. Unde, licet patrono postea comparenti non imputetur, quod non præsentaverit in termino edicti; cum edictum id non contineat; imputatur tamen, cur in

termino edicti non comparuerit, & deduxerit jus suum, ita Lott. num. 53. ex Lamb. cit. a. 28. Verum hæc procedere ait Lott. num. 54. & 55. non nisi suppositâ validitate edicti & institutionis; si enim institutio fuisset invalida, v. g. quia præcipitata aut facta contra legem fundationis, aut etiam ipso edicto existente nullo inficeretur, non foret attendenda; & nullum præstaret impedimentum; resque reputaretur integra, & deberet admitti ad præsentandum, qui se opponeret; citat pro hoc Lott. aliquot Roræ decisiones. Nihilominus si validum fuit edictum, & sola institutio aliunde invalida, eatenus comparens post terminum edicti, admittendus est, si justum impedimentum, quod minus comparuerit intra terminum edicti, adduxerit. Lott. num. 56. citans Old. conf. 3. num. 3. & Rotam in Valentina beneficii. 31. Jan. 1622.

Quæstio 144. Num possit patronus præsentare per seipsum vel procuratorem ante obitum beneficiati, seu antequam vacet beneficium?

Respondeo negativè: nisi forte sic instituisse fundator in limine fundationis. Verum de hoc factis supra, ubi quid possit patronus.

PARAGRAPHVS III.

De mutatione & variatione præsentationis factæ.

Quæstio 145. An, & qualiter liberum sit patrono in præsentatione variare?

1. **R**espondeo primò: post institutionem legitimam nulli patrono licet mutare, seu alium instituendum præsentare; cum jam institutus habeat jus in re, nimirum in beneficio. Caltrop. loc. cit. p. 6. cum communi juxta c. quod autem. h. 1. & c. si tibi asserenti. de prob. in 6. Idque verum, etiam si realis institutio seu possessionis traditio necdum facta; cum in rebus & juribus spiritualibus per solam etiam verbalem institutionem seu collationem jus in re acquiratur; tamen si actualis immisio necdum secuta, juxta c. si tibi. de præbendis in 6. Pirh. ad h. r. n. 98.

2. Secundò: post factam nominationem re adhuc integrâ, seu præsentatione nondum factâ superiori, resiliere potest patronus, & alium præsentare, & quidem expressè de Capitulo, ubi id jus habet præsentandi, & jam capitulariter consensus in nominationem Titii: id asserit Laym. ad tit. de elect. sub initium. num. 3. secùs ac accidit in electione, ubi publicatum in Capitulo electionis scrutinium revocari amplius nequit.

3. Tertio: patronus laicus, si præsentavit indignum seu inhabilem, potest, intra tempus tamen datum ad præsentandum, corrigere errorem & alium habilem præsentare. Corrad. l. 4. c. 6. n. 41. seu mandari ei debet, ut alium idoneum præsentet. Pirh. ad hunc tit. num. 104. juxta c. cum vos. de off. Jud. Ordinar. Si enim patronus laicus mutare potest, dum præsentavit idoneum, ut paulò post dicitur; multò magis id poterit, dum inficeretur, adeoque absque culpa sua præsentavit indigneum Pirh. *ibid.* Quod si autem monitus, aut aliunde reiciens errorem suum intra quadrimestre ipsi ad præsentandum